პროლეტარიანო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

ГАЗЕТА ОСНОВАНА 1920 ГОДА

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 259 (20300) — ხუთშაბათი, 10 ნოემბერი, 1988 წელი. — ფასი 3 კაპ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მოქმედების ხანა

...ასიარა დღესასწაულებმა, და ვინ იცის, დემონსტრაციათა კოლონებს უნებურად დასტრიალებდა ასეთი კითხვა: „რას ვზეიმობთ, როცა ...", დღესასწაულთა და ზარიანი ხომ ყოველთვის გვეხერხებოდა. რეპრესიების ბანდა, უძრაობის ხანაშიც, როცა სოციალური სანართლიანობა ტრანსპარანტებზე ბობოქრობდა, პრობლემებს კი ვერ ...ველნელი ვმალავდით.

...ზებული ინფორმაციაც, ...ბებლებზე ...ბებლებზე ...ბებლებზე

ვნებანი რესპუბლიკური

სამეურნეო ანგარიშის ირგვლივ

ჩვენს ქვეყანაში მიმდინარეობს ულრმესი გარდაქმნები საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროში. ეკონომიკა ამ გარდაქმნათა ცენტრშია. რადიკალური სამეურნეო რეფორმა ღრმავდება, მისი მასშტაბები და არეალი ფართოვდება. XIX საკავშირო პარტიული კონფერენციის გადაწყვეტილებებით ძლიერდება მარქოვანი ტენიტორიული ასპექტი, იდეა თვითმართველობა ახალ, მაღალ საფეხურზე ადის, რაც გამოიხატება დეცენტრალიზაციის გაძლიერებასა და ბევრი სამმართველო ფუნქციის ადგილებისათვის გადაცემაში.

უფრო მეტიც, XIX პარტიულმა კონფერენციამ საყურადღებოდ ჩათვალა იდეა სამეურნეო ანგარიშის პრინციპებზე მოკავშირე რესპუბლიკებისა და სხვა რეგიონების გადასვლის თაობაზე, რომლის დროსაც მკაფიოდ იქნება განსაზღვრული მათი წვლილი საკავშირო პროგრამების განხორციელებაში.

სამეურნეო ანგარიშის პრინციპებზე მოკავშირე რესპუბლიკების ეკონომიკის ფუნქციონირების ერთ-ერთ ასეთ ეტაპად, XIX პარტიულ კონფერენციამ საყურადღებოდ ჩათვალა ეტაპობრივი ბალანსი ეკონომიკურ ინტერესებზე, ეროვნულ-ეროვნული ურთიერთობებზე, ეროვნულ-ეროვნული ურთიერთობებზე, ეროვნულ-ეროვნული ურთიერთობ

რევოლუციის მონაპოვართა სადარაჯოზე

ინაალიზებითა ალსავსე, ...ი და სახელოვანი გზა განვლო საბჭოთა მილიციამ, რომელ...ი დღეს თავისი არსებობის ...ოდმეფეტრმეტე წლისთავს ...ოდა. იგი ამოთავთვე ერთ...ად დადგა რევოლუციის მო...ოდ სადარაჯოზე და აკ�დ...ოთა სიდადარაჯოზე. ...ოდ მონაწილეობდა მსოფლიო...ი ომსა და სოციალისტური საბ...ოთა ქვეყნის შენებლობაში. მისი ...ოდ ... ...ოდ ...ოდ ...ოდ

გუშინ, დღეს, ხვალ

ფაქტი ■ მოვლენა ■ კომენტარი

ქნელი გზა გაბარჯვეისაკენ

● **დამთავრდა** ახალგაზრდა მუსიკოს-შემსრულებლების — ვიოლონჩელისტებისა და არფისტების — პირველი რესპუბლიკური კონკურსი. კონკურსი გაიმართა საქართველოს კულტურის სამინისტროსა და თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორიის ინიციატივით, ამ მუსიკალური საკრავებისადმი ახალგაზრდობის ყურადღების მიპყრობის მიზნით, რადგან მათ მიმართ უკანასკნელ ხანს იკლო ინტერესმა.

ჟიურიმ, სსრ კავშირის სახალხო არტისტის სულხან ცინცაძის თავმჯდომარეობით, მოსმენის სამი დღის შედეგ დაასახელა გამარჯვებულები. ლაურეატები გახდნენ ელინბარ მუჯირი — პირველი ადგილი, კონსტანტინე დათუაშვილი და ანდრია მელიქფარადანოვი — მეორე ადგილი. სამივე ლაურეატი თბილისის კონსერვატორიის სტუდენტია. მესამე ადგილი მოიპოვა ქუთაისის სამუსიკო სასწავლებლის მოსწავლემ ანდრია ღომბაკინმა. კონკურსის დიპლომანტი გახდა ახალგაზრდა არფისტი ხათუნა თურმანიძე.

რესპუბლიკური კონკურსი იყო თავისებური დათვალიერება ამერკავკასიის მუსიკოს-შემსრულებელთა კონკურსის წინ, რომელიც მომავალი წლის გაზაფხულზე გაიმართება.

შეხვედრა ბეთრანთან

● **ბონის** ძნელაძის სახელობის პიონერთა და მოსწავლეთა რესპუბლიკური სასახლის ეკოალურ-ინსტრუმენტულმა ანსამბლმა „მზიურმა" თავიისი სადღესასწაულო კონცერტი გამართა ამერიკავკასიის ნითელდროშოვანი სამხედრო ოლქის ჯარის ერთ-ერთ ნაწილში. მეომრები გულთბილად შეხვდნენ ნორჩ მსახიობებს, რომელთა რეპერტუარშია პოპულარული ქართული სიმღერები, საბჭოთა კომპოზიტორთა ნაწარმოებები, ორანჟირებული ხალხური მელოდიები. ჯარისკაცებმა და ოფიცრებმა უამბეს ნორჩებს თავიანთი ცხოვრებაზე, რთულ, მაგრამ საპატიო მხედრულ სამსახურზე.

ᲛᲝᲗᲐᲛᲐᲒᲘᲡᲔᲑᲔᲚᲘ ᲛᲝᲗᲮᲠᲝᲜᲐ

გაფრთხილება „საბჭოთა საქართველოს" ქუთაისის ფილიალმა მკითხველს შესთავაზა მწერალ თ. გოგოლაძის დოკუმენტური მოთხრობა სათაურით „მასწავლებელი". იგი კონკრეტულ ფაქტებზე დაყრდნობით გვაცნობს იმ სასახლო და სამეილიშვილო საქმეებს, რასაც ქუთაისელი ქართველი პედაგოგები ეწეოდნენ საბჭოთა ხელისუფლების გამარჯვების პირველ წლებში.

წიგნს ნამძღვარებული აქვს ცნობილი მეცნიერისა და საზოგადო მოღვაწის, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსის გიორგი ჯიბლაძის წერილი, რომელიც „მასწავლებელს" შთამაგონებელ მოთხრობას უწოდებს.

წიგნის რედაქტორია ტ. ჯანხოთელი, მხატვარი ვ. ქუთათელაძე.

ᲬᲐᲠᲛᲐᲢᲔᲑᲐ ᲗᲣ ᲐᲠᲐᲒᲝᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ!

● **მხატვრული** კინოს დარგში ახალგაზრდული ფილმების კიევის XIX საკავშირო ფესტივალზე დანესებული ხუთი პრიზიდან სამი ქართველმა კინემატოგრაფისტებმა მიიღეს. ამ წარმომადგენლობითის დათვალიერებაზე, რომელშიც ყველა მოკავშირე რესპუბლიკის სტუდენტებისა და კინოოპერატორების ნარმომადგენლები მონაწილეობდნენ, ფართოდ იყო წარმოდგენილი ახალგაზრდა სოციალისტური ქვეყნების შემოქმედება.

საუკეთესო სტუდენტური ფილმისათვის პრიზი დაიმსახურა სადიპლომო ფილმ „ტრასის" ავტორმა ლევან კიტიამ. ფილმის ოპერატორებია არჩილ ახალედიანი და დავით გუჯაბიძე (საქართველოს რუსთაველის სახელობის თეატრალური ინსტიტუტის ლანა ღოღობერიძისა და ომარ გვასალიას შემოქმედებითი სახელოსნო).

საუკეთესო სახვითი გადაწყვეტისათვის პრიზით დაჯილდოდგა რეჟისორ ერეკლე ბადურაშვილის მოკლემეტრაჟიანი ფილმი „ავტოპორტრეტი". ოპერატორია გიორგი ხაინდრავა, მხატვარი — გია ბადურაშვილი და ვასო არაბიძე (კინოსტუდია „ქართული ფილმის" შემოქმედებითი გაერთიანება „დებიუტი").

მთავარი როლის შემსრულებელს ლევან აბაშიძეს გადაეცა პრიზი საუკეთესო ანტიერული ნამუშევრისათვის (რეჟისორ ვახტანგ კოტტაშვილის „ანემია", კინოსტუდია „ქართული ფილმი").

რუბრიკისათვის ინფორმისა და „კომუნისტის" კორესპონდენტთა მასალები.

საკავშირო პრესის ფურცლებზე

„ᲣᲦᲘᲐᲜᲝᲓ ᲣᲪᲮᲝᲠᲐ, ᲠᲝᲛ ᲩᲕᲔᲜᲘᲡ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲐᲨᲘ ᲨᲔᲥᲛᲜᲘᲚᲘ ᲛᲫᲘᲠᲐᲓᲘ ᲜᲘᲜᲔᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲣᲨᲠᲣᲚᲘᲡ ᲜᲘᲜᲔᲠᲘᲡ ᲜᲐᲬᲘᲚᲘ — ᲕᲘᲝᲚᲝᲜᲩᲔᲚᲘᲡᲢᲘᲡ ᲓᲐ ᲐᲠᲤᲘᲡᲢᲘᲡ ᲙᲝᲜᲙᲣᲠᲡᲘ. ᲛᲔ ᲡᲐᲛᲔᲜᲘ ᲐᲓᲒᲘᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲐᲡᲐᲠᲔᲑᲝᲑᲡ ᲓᲐ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲮᲐᲗᲣᲜᲐ ᲗᲣᲠᲛᲐᲜᲘᲫᲔ.

რუსეთ-ბელორუსეთ-ლიტვა-ლატვიის ფეოდალურ-ბიოროკრატიული სისტემის დამუხრუჭების შედეგად ბალტიისპირეთის ეროვნული სახელმწიფოთა დაცვის მთავარ სამმართველოს და მის ადგილობრივ ორგანონებს, როგორია „საიდუმლოების კულტიდან" საინფორმაციო კულტურაზე გადასვლის დაჩქარებაში ცენზურის ორგანოების როლი ამით გამოიხატება, რომ პრესის უწყებრივი შეზღუდვები გაეწმინდოთ ყოველივე ამისაგან, რასაც საერთო აროა აქვს რა ნამდვილ საიდუმლოებასთან, სრული შესაძლებლობა მივცეთ ყოველ საბჭოთა მოქალაქეს ეზიაოს სამიზეულო ინფორმაციის — პოლიტიკური, სამხედრო, ეკონომიკური თუ მეცნიერულ-ტექნიკური ინფორმაციის — უმთავრესი წყაროა საჯარო პუბლიკაციები, რადიო, ტელევიზია, მოხსენებები, ლექციები, გამოფენები და ა. შ. უცხოური დაზვერვის ცენიალ სპეციალისტთა აღიარებით, ასეთი ინფორმაციის 80-90 პროცენტს ბეჭდვითი სიტყვა იძლევა.

აქედან, მე მგონია, თქვენს კითხვაზე პასუხია გამომდინარეობს. საინფორმაციო კულტურაზე გადასვლის დაჩქარებაში ცენზურის ორგანოების როლი იმით გამოიხატება, რომ პრესის უწყებრივი შეზღუდვები გაეწმინდოთ ყოველივე იმისაგან, რასაც საერთო არა აქვს რა ნამდვილ საიდუმლოებასთან, სრული შესაძლებლობა მივცეთ ყოველ საბჭოთა მოქალაქეს ეზიაოს სამიზეულო და მსოფლიო კულტურის მიღწევებს.

— შეიცირდა თუ არა ამ ბოლო ხანს იმ ცნობების ნუსხა, რომელთა საჯარო პუბლიკაციაა აკრძალული?

— დიახ, ნუსხა თითქმის მესამედით შემცირდა. ჩვენ აქტიურად ვიშორებთ თავიდან ყოველივე ამას, რაც პრესას ამოკლებს, საბოლოო ანგარიშით კი ხელს უშლის პარტიასა და სახელმწიფოს საჯაროობის გაფართოების კურსის განხორციელებაში. ჩვენ ნუსხიდან მოვხსენით ის დარგობრივი და უწყებრივი მასალების შეზღუდვები, რომელთა გამოქვეყნება ზიანს არ აყენებს ჩვენი ქვეყნის თავდაცვის და ეკონომიკურ ინტერესებს, ან უცხოეთის დაზვერვა ისედაც ოლოდ იღებს დიდად ზანგითარებული თანამედროვე ტექნიკური საშუალებების მეობებით. არათუ ჟურნალისტებს, ბევრ გულისყურიან ხალხთვალსაც კი შეუძლია დასაბამიანელოს წინათ დაზერული ათობით თემა და ცნობები, რომლებიც ამკანად პრესაში ფართოდ შუქდება. ეს არის ავარიები მრეწველობაში და ტრანსპორტზე, დამნაშავეობა და დაავადებანი, ეკოლოგიური პრობლემები და ა. შ.

— ეს მუშაობა უკვე დამთავრდა თუ კვლავაც გაგრძელდება?

— ნუსხის შემცირება გრძელდება და კვლავაც გაგრძელდება. უნდა დავალოთ ინერციის ძალები, რომლებიც ზოგიერთ უწყებას და, რა დასამალია, ჩვენც, ხელს გვიშლის უკეთეგდოთ მოძველებული მიდგომები და სტერეოტიპები.

— როგორია ახლებური მიდგომის ძირითადი პრინციპი?

— ძირითადი პრინციპი ერთია: აკრძალება ის ცნობები, რომლებიც სახელმწიფო საიდუმლოებას ამყოვნებენ ან შეიძლება ზიანი მიაყენონ ქვეყნის ინტერესებს. ყოველივე დანარჩენისათვის ერთი ფორმულაა: ნებადართულია ყველაფერი, რაც აკრძალული არ არის.

— კარგი იქნებოდა, დაგეზუსტებინათ, იმის გარდა, რაც თქვენ მოიხსენეთ, სახელდობრ კიდევ რა არის აკრძალული?

— პრესის გამოყენება საბჭოთა კავშირში დამკვიდრებული სოციალისტური წყობილებისათვის ძირის გამოთხრის ან ლეკვიდაციის მიზნით, ომის პროპაგანდის რაობრივი თუ ეროვნული გასაკეთრებულობის, ეროვნულ, რელიგიურ და სხვა საფუძველზე შეულღისა და ძალადობის ქადაგების, ადამიანის ბინადრობის, თავდაცვისუნარიანობის და საზოგადოებრივი წესრიგისათვის ზიანის მიყენების მიზნით; აკრძალულია ისეთი მასალების პუბლიკაცია, რომლებიც შეუთავსებელია საზოგადოებრივ ზნეობრიობასთან და მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვასთან.

— რა მუშაობა მიმდინარეობს ამჟამად იმისათვის, რომ წინათ აკრძალული წიგნები „საეცდაუღლიან" ბიბლიოთეკების საერთო ფონდებში გადაიცეს?

— ეს მუშაობა პრაქტიკულად დამთავრებულია. საუწყებათაშორისო კომისიამ განიხილა საბჭოთა ხელისუფლების წლებში გამოცემული და საეცფონდებში დაცული ყველა წიგნი. მოვალეობის ბრძანებებით ბიბლიოთეკების საერთო ფონდს დაუბრუნდა შვიდი ათას ხუთასზე მეტი დასახელების წიგნი. საეცფონდებში რჩება დაახლოებით 400. ძირითადად ეს არის გამოცემები , რომლებიც ეროვნულ შეღლს ადგენენ, და პორნოგრაფიული.

უნდა ითქვას, რომ საეციალური ფონდებიდან საერთო ფონდებში წიგნების გადაცემის შესახებ ჩვენს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების პრაქტიკული შესრულების რამდენადმე ვიპარტიდა. ძირითადად ეს გამოწვეულია ბიბლიოთეკების ტექნიკური სიძნელეებით. გარდა ამისა, ბიბლიოთეკების ხელმძღვანელებს ეშინოთ, რომ ერთიანდერთ ეგზემპლარად შემორჩენილი რომელიმე გამოცემა მოლად გაფუჭდება, და ამიტომ უხალისოდ გადასცემენ მას ყველასათვის ხელმისაწვდომ ფონდში. ჩვენ მიზანშეწონილად მიგვაჩნია ბიბლიოთეკებში შესაბამისი აღნიშვნით ვიქონიოთ ყველა ის გამოცემის ერთიანი კატალოგი, რომლებიც როგორც საერთო, ისე სპეციალურ ფონდებში გვაქვს. ეს მკითხველს დაეხმარება შეიტყოს, რა ლიტერატურა აქვს ბიბლიოთეკას ამა თუ იმ თემატიკაზე, და საჭიროების შემთხვევაში ისარგებლოს შემთხვევაში.

— ბევრი დაწერეხდელების ბიბლიოთეკაში ინახებოდა უცხოური გამოცემები, რომლებიც მკითხველთა „ეროვნული უმრავლესობისათვის ძნელად მისაწვდომი იყო. რაიმე ხომ არ შეიცვალა ამ მხრივ.

—განხორციელდა ღონისძიებანი, რომელთა თანაბმად მეტი წილი უცხოური გამოცემანი, რომელთა საერთო სარგებლობა წინათ შეზღუდული იყო, ბიბლიოთეკების ღია ფონდებში გადადის. უცხოური გამოცემების სპეციფონდებში შენახვეს მოტივები ისეთივეა, როგორიც საბჭოთა გამოცემებისათვის. აქვე უნდა ითქვას, რომ ბარიერებულია სპეციფონდებში ინახებული ნებისმიერი ლიტერატურის გამოყენება, კერძოდ, მეცნიერის, შემოქმედებითი კავშირების წევრის, მათ შორის ეროვნულ-ინტერნაციონალური. საკმარისია მხოლოდ შესაბამისი მოწმობის წარდგენა.

— ჩვენს ქვეყანაში შემოტანილი უცხოური ლიტერატურის საქმე როგორაა?

—მთელ რიგ დაინტერესებულ საბინაოსტერობთან და უწყებებთან შეთანხმებით, როგორიცაა საბჭოთა კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტრო, სახელმწიფო საბაჟო კონტროლის მთავარი სამმართველო, რელიგიის საქმეთა საბჭო და სხვები, ხორციელდება საინფორმაციო ღონისძიებანი, რომ ორგანიზაციებმა და კერძო პირებმა უფრო ოპერატიულად მიიღონ უცხოური გამოცემები. ეს ღონისძიებანი საკმაოდ კარდინალურია და მოიცავს სამი ჯგუფის საკითხებს: თვისებრივად შეიცვალა მიდგომა საზღვარგარეთიდან შემოსული მასალების პოლიტიკური შეფასებისადმი; მნიშვნელოვნად გაზრდება ისეთ გამოცემათა რიცხვი, რომლებიც თავისუფლად გაიყიდება და დაუბარკოლებლად მიიღებენ ადრესატები; და ბოლოს, უწყებები, რომლებსაც რაიმე კავშირი აქვთ ამ საქმესთან, დაეუბრუნდები ᲐᲮᲪᲔᲪᲘᲤᲝᲜᲓᲔᲑᲘᲡ თვისს და ვიტყვი: თუ წინათ ჩვენი საზრუნავი იყო არ დაგვეშვა ღია ფონდებში საბჭოური თუ უცხოური ლიტერატურა, რომლის საერთო სარგებლობა შეზღუდული იყო, ახლა ამისათვის ვიბრძვით, რომ გადაწყვეტილებანი ერთ-ერთ ფონდებში ასეთ გამოცემათა გადაცემის შესახებ დაუყოვნებლივ სრულდებოდეს.

— რას ნიშნავს „იბრძვით" და ვის ებრძვით?

— ჯერ ერთი, როგორც უკვე მოგახსენეთ, ამას მოვითხოვთ ბიბლიოთეკების დირექციებისაგან, შემდეგ კი უწყებებისაგანაც, რომლებსაც ეს ბიბლიოთეკები ექვემდებარებიან.

—ამ ბოლო წლების ზოგიერთი პუბლიკაციის ავტორები ჩივიან, რომ ყოფილა მათი ნაწარმოებები ცენზურის შემოხვევები არა სახელმწიფო საიდუმლოებათა დაცვის პოზიციებიდან, არამედ იდეოლოგიური მოსაზრებებიდ ან. ამჟამად როგორი მდგომარეობაა?

— ჩვენი საუბრის დაწყებისას მოგახსენეთ, რომ ცენზურას, როგორც მბრძანებელურ-ბიუროკრატიული სისტემის დამუხრუჭების მექანიზმს ნაწილს, საკმაოდ ფართოდ იყენებდნენ ისეთი ნაწარმოებების გამოქვეყნების შესაზღუდვად, რომლებიც მაშინ სასურველად არ ითვლებოდა. სამოციან წლებში გამოქვეყნებული ნაწარმოებების იდეურ-პოლიტიკური შინაარსისათვის მთელი პასუხისმგებლობა პრესის ორგანოებისა და კულტურული დაწესებულებების ხელმძღვანელებს დაეკისრათ. მაგრამ დროთა განმავლობაში ყველა დაიწყეს მთავლობის გამოყენება ორადნშოულებისაშენ. ამან მარტოოდენ ლიტერატურასა და ხელოვნებას რადი ავნო. ამ ვითარებით სარგებლობდნენ, ასე თქვასთ, არცთუ მთლად კეთილსინდისიერი რედაქტორები, რომლებიც ამა თუ იმ, ზშირად სუბიექტური ან ჯგუფური მოსაზრებებით უარს ამბობდნენ ნაწარმოების გამოქვეყნებაზე და ამისთვის მთავლობის იმოწმებდნენ, თანაც, ჩვეულებრივ, ყოველად უსაფუძვლოდ.

კერძოდ, მახსენდება ყბადაღებული „თარო" კინემატოგრაფიაში. ამის მთავლობა ბრალეულნ, ის კი აქ არაფერ შუაშია. თუ ფილმი გადაიღეს, მის სცენარს მთავლები უკვე გაუვლია. მზა ფილმს შეფასებასთან კი ჩვენ არაფერი გვესაქმება.

ყურადღება უნდა მიეპყროს კიდევ ერთ მომენტს. ბევრი ავტორი, სამართლიანად აკრიტიკებს რა ცენზურას, ამ ცნებაში გულისხმობს არა საკუთრივ მთავლებს, არამედ გარკვეულ ბიუროკრატიულ წრეებს სამინისტროთა და უწყებათა აპარატში, ზოგჯერ კი გამომცემლობებშიც, რომლებიც ბრკოლებენ ამა თუ იმ პუბლიკაციას. სხვათა შორის, მკითხველებისთვის, ალბათ, უინტერესო არ იქნება იცოდნენ, რომ ლიტერატურის ფრიად მოზრდილ ნაწილს მთავლები კონტროლის არ უწევს. მაგალითად, საბჭოთა კავშირში წინათ გამოქვეყნებული ნაწარმოებების ხელახალი გამოცემა და თარგმნა, უცხოური ლიტერატურის ნაწარმოებები და საბჭოთა კავშირის ხალხთა ენებზე მათი თარგმანები, სამეცნიერო ფილოსოფიური ლიტერატურა... პუბლიკაციისათვის ნაწარმოებების შერჩევა, რედაქტირება, შემცირება და ა. შ. — ეს თვით მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებისა და წიგნის გამომცემლობათა საქმეა. მათი იდეური შინაარსისა და მიმართულებისათვის აგრე თ ვ ე ისინი აგებენ პასუხს.

— ახლა პირველი ნაბიჯები უკვე გადაიდგა ამ გზაზე, რომ მახობრივი ინფორმაციის საშუალებანი უფრო ფართოდ გვიჩვენებენ მაღალი დონის ხსდიმეს, ხასიათს, პლენუმებს. ხომ არ არის შეძლებელი უფრო ფართო გაშუქება?

— თუ პირადად ჩემი აზრი გიინტერესებთ, მე მგონია, ეს საკმაოდ შესაძლებელია. მაგრამ, იმდენად მაკვს, თქვენ არ გგონიათ, რომ, მაგალითად, უმაღლესი საბჭოს სესიის სხდომის გადაცემა-არგადაცემის საკითხს მთავლები წყვეტს.

ცხადია. მაგრამ ამასთანავე მგონია, თქვენს აზრს არსებითი მნიშვნელობა აქვს. ამიტომ ასეთი რამ მინდა ვიცოდე. ხომ არ ფიქრობთ, რომ გაბმაურებული სახამართლო პროცესების შესახებ პრესაში ინფორმაციის შეზღუდვა ხელს არ უწყობს საჯაროობის პროცესის განვითარებას?

— რთული კითხვაა და მასზე პასუხი ყოველთვის ერთნაირი ვერ იქნება. სასამართლო პროცესების გაშუქების დროს მხედველობაში უნდა მივიღოთ, რომ მოქალაქეს დამნაშავედ ცნობამდე ბლოოდ სასამართლო თავისი გადაწყვეტილებით, რის გამოც საეჭვოა მიზანშეწონილი იყოს, რომ მაგალითად, მასალები, რომლებიც წინ უძღვის ამ გადაწყვეტილებას, გაანიენის გამოქვეყნებამდე გარკვეულ საზოგადოებრივ აზრს ქმნის, რითაც ზეგავლენს ახდენს სასამართლოზე. კანონით დაზურული სასამართლო გარჩევა გთვალისწინებულია იმ შემთხვევებში, როცა იგი შეიხება სახელმწიფო საიდუმლოების ან საქმის მონაწილეთა ინტიმურ ცხოვრებას, ან პირთა შინაარსისათვის მთელი პასუხისმგებლობა პრესის ორგანოებისა და კულტურული დაწესებულებების ხელმძღვანელებს დაეკისრათ. მაგრამ დროთა განმავლობაში ყველა დაიწყეს მთავლების გამოყენება ორადნშოულებისაშენ. ამან მარტოოდენ ლიტერატურასა და ხელოვნებას რადი ავნო. ამ ვითარებით სარგებლობდნენ, ასე თქვასთ, არცთუ მთლად კეთილსინდისიერი რედაქტორები, რომლებიც ამა თუ იმ, ზშირად სუბიექტური ან ჯგუფური მოსაზრებებით უარს ამბობდნენ ნაწარმოების გამოქვეყნებაზე და ამისთვის მთავლების იმოწმებდნენ, თანაც, ჩვეულებრივ, ყოველად უსაფუძვლოდ.

კერძოდ, მახსენდება ყბადაღებული „თარო" კინემატოგრაფიაში. ამის მთავლებს ბრალეულნ, ის კი აქ არაფერ შუაშია. თუ ფილმი გადაიღეს, მის სცენარს მთავლები უკვე გაუვლია. მზა ფილმს

საუბარს უძღვებოდა
ე. პარხომოვსკი.

„იზვესტია". 1988 წ. 3-XI.

მათი წვლილი

თბილისის საფეიერო-საგალანტერეო ფაბრიკა „ოქმაკაშარელი" მეთორმეტე ხუთწლედის მესამე წელს კარგი მაჩვენებლებით ამთავრებს. ამაზე ისიც მიგვანიშნებს, რომ ფაბრიკამ იანვარ-ნოემბრის დავალების შესრულება დიდი ოქტომბრის 71 წლისთავს — 7 ნოემბერს მიუძღვნა.

ფაბრიკა იანვრიდან სამეურნეო ანგარიშზე მუშაობს. თვითანაზღაურებაზე და თვითფინანსებაზე გადასვლამ შრომითი კოლექტივის თითოეული წევრის მინდობილი საქმისადმი დიდი პასუხისმგებლობა და დაინტერესება გამოიწვია, იმდენ ანაზღაურებამ, გაუჯარიზებდა მუშათა საუოფაცხოვრებო და შრომის პირობები.

კოლექტივის საერთო წარმატებაში დიდი ახალგაზრდების წვლილი. ფაბრიკასაც სახელი „ოქმაკაშარელი" იმიტომ ეწოდა, რომ აქ მუშათა კლასის უმრავლესობა ახალგაზრდები არიან, რომლებიც თავდადებით შრომობენ ფაბრიკის სახელსახვეთ.

ძნელია თითოეული ახალგაზრდა მუშის ქებით მოხსენება, მაგრამ უკეთესთა შორის დავასახელებდით კომკავშირელებს �em მაისურაძეს, თემურ ალაქიძეს, ზაირა ფალიევას, მაია გეხბიძეს, ია ხიზანიშვილს, ნანა ჩადირაშვილს, ლალი ზვიჩიას, მაია ცინცაძეს, ლალი გასიშვილს, ნანა ჩიტალაძეს, რომლებიც უოველთვიურ გეგმას 110-115 პროცენტით ასრულებენ და ამავე დროს ყველაფერს ღონიზეენ, რომ მაი გვერდით მომუშავე ახალგაზრდა მთხსავთ მოწონავე და სანიმუშო მოკალაკე იყოს.

სურათზე: მოწინავეთა ერთი ჯგუფი: მჭსოველი ნანა ჩიტალაძე, წუნმდებელი ლალი გასიშვილი და მჭსოველი მაია ცინცაძე.

ჯ. ლომაძის („კომუნისტი") ფოტო.

სპორტის ამბები

ᲥᲔᲗᲔᲕᲐᲜ ᲙᲐᲮᲘᲐᲜᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲐᲢᲔᲑᲐ

ᲠᲝᲛᲑᲝᲜᲘ ცნობილია, ქალთა საკავშირო საპატიოსანი ჩემპიონატი, რომელიც ალმა-ათაში მიმდინარეობდა, ეთიდრიოულად მსოფლიო პირველობის ზონალური ტურნირიც იყო. მას მსოფლიო პირველობის საზონათშორისო ტურნირის 5 მონაწილე უნდა გამოეკლინებინა.

ჩემპიონატის დამთავრების შემდეგ 4 ასეთი საგზური გაიცა; დიდოსტატის ზურა ლელეიანსა (ლვოვი) და ოსტატ ქეთევან კახიანს შორის კი, რომლებმაც მეხუთე-მეექვსე ადგილები გაიკეკლეს, დამატებითი მატჩი დაინიშნა, რომელიც იქნეკ. ალმა-ათაში გაიმართა.

17 წლის კახიანმა ჩინებულად წარმართა ეს მატჩი: ანგარიშით 2:1 დაამარცხა ლელეიანი (დებულებას თანახმად, მეოთხე პარტია ადრე მოეწყო) და ამრიგად, საზონათშორისო ტურნირის საგზური მოიპოვა, რაც დიდ წარმატებად უნდა ჩაეთვალოს. ამავე საზონათშორისო ტურნირში თამაშის უფლება აქვთ მსოფლიო ეკ-ჩემპიონ ნონა გაფრინდაშვილს, დიდოსტატებს ნანა ალექსანდრიასა და ქეთევან არაბიძეს, როგორც პრეტენდენტთა უკანასკნელი, ნაკლებად ბრიოლ მატჩ-ტურნირის მონაწილეებს, დიდოსტატები ნანა ალექსანდრიასა და ზურაბ ლელეიანს ეხმიროსკიანი კი პრიდეპარი პრეტენდენტთა 1990 წლის მატჩ-ტურნირში არიან მოწვეული.

ᲛᲝᲙᲚᲔᲓ

ᲗᲔᲮᲐᲜᲘᲠᲘ. ევროპული ტურნირების მორიგი გამმეორებითი მატჩები საფრანგეთის „ბორდომ" და გფრ-ის „ვერდერმა" სხვა გეხდებთან ენერგიით ერთი დღით ადრე გამართეს. „ვერდერმა" ევროპის ჩემპიონთა თასის გათამაშების მეორე მერვეფინალური მატჩი ბორანდოის „სეტტკთან" ფრედ — 0:0 დაამთავრა. პირველი მატჩი გერმანელებმა მოიგეს ანგარიშით 1:0 და ცხადია, მეოთხეფინალში გავიდნენ. უეფას თასის გათამაშების განმეორებითი მეოექვსმეტეფინალური შეხვედრა „ბორდომ", ისევე როგორც პირველი მატჩი, ანგარიშით 1:0 მოეგო უნგრეთის „უიპეშტ დოჟას" და განაგრძობს თასისათვის ბრძოლას. ევროპული ტურნირების დანარჩენი შეხვედრები გუშინ გამართა. მოსკოვის „სპარტაკმა" უმასპინძლა ბუქარესტის „სტიაუას", გაიმარჯვეს სტუმრებმა ანგარიშით 2:1. სპარტაკელები გამოეთიშნენ გათამაშებას. ხარკოვის „მეტალისტმა"— ჰოლანდიის „როდას" უმასპინძლა, მატჩი დამთავრდა ფრედ — 0:0; ხარკოველებიც გამოეთიშნენ გათამაშებისთვის ბრძოლას. მინსკის „დინამო" კი დღეს სტუმრად ითამაშებს ბუქარესტის „ვიტორიასთან".

ᲙᲐᲚᲐᲗᲑᲣᲠᲘᲡ. კაუნასის „ჟალგირისის" ვაკთა გუნდი ევროპის თასების მფლობელთა თასის გათამაშების მეოთხეფინალში გავიდა. ეს მოხდა მას შემდეგ, რაც ბრიუსელში ადგილობრივ „ბაკაბისთან" გენმორებითი შეხვედრა „ჟალგირისმა" ფრედ დამთავრა — 99:99 (39:42). შეგახსენებთ, პირველი მატჩი კუნესელებმა შინ მოიგეს ანგარიშით 108:71. ამიტომ მსაჯმა განმეორებით მატჩში დამატებითი დრო არ დანიშნეს.

რედაქტორის მოადგილე
დ. ᲘᲝᲡᲔᲚᲘᲐᲜᲘ

ᲝᲛᲘᲡ ᲕᲔᲢᲔᲠᲐᲜᲗᲐ ᲡᲐᲛᲨᲠᲐᲓᲦᲔᲑᲝᲓ!

საბჭოთა კავშირის ომის ვეტერანთა კომიტეტის თბილისის სექცია სთხოვს დიდი სამამულო ომის მონაწილე **თბილისელ ვეტერანებს,** რომლებიც ამ სექციის საბჭოსა და ჯგუფებში არიან გაერთიანებულნი, გამოუხმაურონ და მონაწილეობა მიიღონ შეკრებაში, რომელიც 14 ნოემბერს დღის 12 საათზე გაიმართება საქართველოს სსრ არმიის, ავიაციისა და ფლოტის ხელშეწყობი ნებაყოფლობითი საზოგადოების (დოსაფის) ცენტრალური კომიტეტის შენობაში. (გულელის ქუჩა, № 3 ა).

საბჭოთა კავშირის ომის ვეტერანთა კომიტეტის თბილისის სექცია.

ᲛᲔᲢᲩᲘ ᲓᲔᲛᲝᲙᲠᲐᲢᲘᲐ — ᲜᲐᲙᲚᲝᲑᲘ ᲡᲐᲘᲓᲣᲛᲚᲝᲑᲐᲜᲘ

ᲒᲣᲚᲐᲮᲓᲘᲚᲘ ᲡᲐᲣᲑᲐᲠᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲛᲗᲐᲕᲚᲝᲑᲘᲡ ᲣᲤᲠᲝᲡᲗᲐᲜ

ᲠᲝᲛᲔᲚᲘ ᲡᲐᲮᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲐ ᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲐᲪᲘᲐ ᲐᲙᲠᲫᲐᲚᲣᲚᲘᲐ?

— დიახ, ნუსხა თითქმის მესამედით შემცირდა. ჩვენ აქტიურად ვიშორებთ თავიდან ყოველივე ამას, რაც პრესას ამოკლებს, საბოლოო ანგარიშით კი ხელს უშლის პარტიასა და სახელმწიფოს საჯაროობის გაფართოების კურსის განხორციელებაში. ჩვენ ნუსხიდან მოვხსენით ის დარგობრივი და უწყებრივი მასალების შეზღუდვები, რომელთა გამოქვეყნება ზიანს არ აყენებს ჩვენი ქვეყნის თავდაცვის და ეკონომიკურ ინტერესებს, ან უცხოეთის დაზვერვა ისედაც ოლოდ იღებს დიდად ზანგითარებული თანამედროვე ტექნიკური საშუალებების მეობებით. არათუ ჟურნალისტებს, ბევრ გულისყურიან ხალხთვალსაც კი შეუძლია დასაბამიანელოს წინათ დაზერული ათობით თემა და ცნობები, რომლებიც ამკანად პრესაში ფართოდ შუქდება. ეს არის ავარიები მრეწველობაში და ტრანსპორტზე, დამნაშავეობა და დაავადებანი, ეკოლოგიური პრობლემები და ა. შ.

—ეს მუშაობა უკვე დამთავრდა თუ კვლავაც გაგრძელდება?

— ნუსხის შემცირება გრძელდება და კვლავაც გაგრძელდება. უნდა დავალოთ ინერციის ძალები, რომლებიც ზოგიერთ უწყებას და, რა დასამალია, ჩვენც, ხელს გვიშლის უკეთეგდოთ მოძველებული მიდგომები და სტერეოტიპები.

— როგორია ახლებური მიდგომის ძირითადი პრინციპი?

— ძირითადი პრინციპი ერთია: აკრძალება ის ცნობები, რომლებიც სახელმწიფო საიდუმლოებას ამყოვნებენ ან შეიძლება ზიანი მიაყენონ ქვეყნის ინტერესებს. ყოველივე დანარჩენისათვის ერთი ფორმულაა: ნებადართულია ყველაფერი, რაც აკრძალული არ არის.

— კარგი იქნებოდა, დაგეზუსტებინათ, იმის გარდა, რაც თქვენ მოიხსენეთ, სახელდობრ კიდევ რა არის აკრძალული?

— პრესის გამოყენება საბჭოთა კავშირში დამკვიდრებული სოციალისტური წყობილებისათვის ძირის გამოთხრის ან ლეკვიდაციის მიზნით, ომის პროპაგანდის რაობრივი თუ ეროვნული გასაკეთრებულობის, ეროვნულ, რელიგიურ და სხვა საფუძველზე შეულღისა და ძალადობის ქადაგების, ადამიანის ბინადრობის, თავდაცვისუნარიანობის და საზოგადოებრივი წესრიგისათვის ზიანის მიყენების მიზნით; აკრძალულია ისეთი მასალების პუბლიკაცია, რომლებიც შეუთავსებელია საზოგადოებრივ ზნეობრიობასთან და მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვასთან.

— რა მუშაობა მიმდინარეობს ამჟამად იმისათვის, რომ წინათ აკრძალული წიგნები „საეცდაუღლიან" ბიბლიოთეკების საერთო ფონდებში გადაიცეს?

— ეს მუშაობა პრაქტიკულად დამთავრებულია. საუწყებათაშორისო კომისიამ განიხილა საბჭოთა ხელისუფლების წლებში გამოცემული და საეცფონდებში დაცული ყველა წიგნი. მთავლების ბრძანებებით ბიბლიოთეკების საერთო ფონდს დაუბრუნდა შვიდი ათას ხუთასზე მეტი დასახელების წიგნი. საეცფონდებში რჩება დაახლოებით 400. ძირითადად ეს არის გამოცემები , რომლებიც ეროვნულ შეღლს ადგენენ, და პორნოგრაფიული.

უნდა ითქვას, რომ საეციალური ფონდებიდან საერთო ფონდებში წიგნების გადაცემის შესახებ ჩვენს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების პრაქტიკული შესრულების რამდენადმე ვიპარტიდა. ძირითადად ეს გამოწვეულია ბიბლიოთეკების ტექნიკური სიძნელეებით. გარდა ამისა, ბიბლიოთეკების ხ